

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in veljá po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrt leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin.. ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LV.

V Ljubljani, 13. junija 1902.

List 24.

Božje oko.

Smehlja na modrem nebu
Se solnčice svitlo,
Nad zvezdami pa čuva
Očetovo okó.

Okó, kot svitli žarki
Prešinja mi srcé,
Prešinja ga v radosti
In ure prebritke.

Dok to okó me čuva,
Strahú mi nikdar ni,
To čuvanje me brani
Moje pogibelji.

Radoslav Silcester.

Papež Leon XIII. škofom Združenih držav.

Povodom praznovanja petindvajsetletnice papeževanja Leona XIII. so škofje Združenih držav še posebno čestitali sv. očetu in mu doposlali ob tej priliki posebno udanostno izjavo, na katero je sv. oče Leon XIII. odgovoril z naslednjim pismom kardinalu Gibbons:

„V dolgi in velečastni vrsti rimskih papežev je bilo podeljeno srečno nastopiti petindvajseto leto svojega pontifikata Nam tretjim. Imamo dovolj vzroka, da se veselimo tega nenavadnega dogodka, kakor tudi tega, da so vsi oni, ki se prištejejo h katoliški veri, vsled navdušenosti do apostolske Stolice čestitali tako iskreno. Če pa je Nam pri teh izjavah udanosti prijeten glas vseh, napravlja Nam udanostna izjava ameriških škofov in vernikov še posebno veselje; to pa: nekaj zaradi razmer, ki povzdigujejo vašo deželo toliko nad druge, nekaj pa tudi radi posebne ljubezni, katero nam skazujete.

Ljubi sin in častivredni bratje! V skupnem pismu, katerega ste Nam poslali, ste našli vse posameznosti, katere smo Mi učinili navdušeni ljubezni za časa svojega pontifikata v blagor vaše cerkve. V veliko zadoščenje Nam je, da naštejemo v vaše plačilo mnogoštevilne in mnogovrstne tolažbe, katere ste Nam skazovali ves čas.

Ob času Našega pontifikata smo pri opazovanju položaja v vaši deželi začutili vselej največje veselje, sedaj pa, ko opravljamo najvišjo nadpastirsko službo že 24 let, zamoremo potrditi resnico, da ni bilo Naše veselje v tem času nikdar izkaljeno, da je nasprotno vedno tako naraščalo od dne do dne, kakor je v vas zaznamovala vera vedno večji napredek. V prvi vrsti moramo to pripisovati božji volji; potem pa tudi vaši gorečnosti in vašemu delovanju. V resnici se vam more čestitati na modrosti, s katero ste razumeli in z različnimi značaji v Ameriki nakopičenih narodov pospeševali rast sv. katoliške cerkve.

Na vašem delovanju je posebne pohvale vredno: Vi ste se vedno goreče trudili in se še trudite, da napravite, ohranite in razširite skupnost svoje cerkve z materjo cerkvijo in z namestnikom Kristovim na zemlji. V resnici se nahaja v Rimu — kakor to tako izborna omenjate v svojem pismu — vrhunec in središče vse avtoritete, oblasti, poučevanje in duhovniške moči; iz Rima se razširja jednotnost, katero je Krist poveril sv. cerkvi in katera je najodličnejše znamenje, ki jo loči od vseh mešanih sekt.

Kakor nismo nikdar branili nobenemu narodu zdravilnega vpliva te avtoritete in pouka, tako smo tudi vedno skrbeli za to, da ni tega nikdar primanjkovalo vam in vam v oskrbo izročeni.

Radovoljno smo vporabili vsako priliko, da smo vam pokazali Svojo naklonjenost za vaš dušni blagor, za rast in napredek vere v vaši deželi.

Dolgoletna izkušnja Nas uči pohvalno priznati, da smo našli med vami učene duhove in goreče duše, ki so bili prav pripravljeni odgovarjati Našim željam in med tem, ko so skoro vsi narodi, ki so že stoletja pripadniki katoliške vere, doživeli kako evolucijo in žalostne premenjevalne padce, veseli pa položaj vaših škofij, ki so večinoma mlade, vsakega prijatelja cerkve in ga napolnjuje s zadovoljnostjo.

Res je, da vam meščanska vlada vaše dežele ne podeljuje nikakih posebnih predpravil in udobnosti, ki bi bile zajamčene v zakonu, toda voditelji republike zaslužijo brez ugovora pohvalo, da vam ne kratijo upravičene svobode. Vi morate s svojo armado vernikov uporabiti to ugodno priliko in odločno delovati, da prodre luč resnice v sredo razširjajočih se zmot in napačnega naziranja, katero razširjajo vedno se množeče sekte.

Tudi Nam ni neznano, prečastiti bratje, kako se vsak izmed vas trudi z ustanovitvijo in zidavo šol in višjih učnih zavodov za pravo vzgojo mladine.

Ta vaša naloga je nastala vsled opominjev sv. Stolice in vsled dekretov koncila v Baltimore; delovanje pa popolnoma odgovarja zahtevam. Vaša požrtvovalna skrb za duhovniške seminarje daje utemeljeno upanje, da se bo duhovništvo pomnožilo po številu in kakovosti.

Kaj naj še povemo? Da bi nekatoličane poučili in privedli do resnice, sklenili ste modro in zbrali pametne in izkušene moše izmed duhovnikov in jih poslali križem dežele, kjer naj bi javno predavali po cerkvah in drugih javnih prostorih in razlagali nauke sv. cerkve. To je v resnici vse hvale vredna naprava in Nam je že znano, da je rodila lepe sadove.

Vaša ljubezen do bližnjega ni slepa za obžalovanja vredno usodo Zamorcev in Indijancev; pošiljate jim oznanjevalcev sv. vere in podpirate z denarjem misijonsko delovanje med njimi. Mi opazujemo to vaše delovanje z velikim veseljem in je skrbno zasledujemo.

Da ne zamudimo dolžnosti hvaležnosti, povemo vam ob zaključku, kako veliko veselje je Nam napravila vaša radodarnost, ko je prihitela na pomoč sv. Stolici s tako znatno denarno podporo. Potrebe, s katerim mora računati Kristov namestnik v boju s slabim in v branitvi vere kot oče in nadpastir cerkve, so v resnici velike. S

tega vzroka je vaša radodarnost dejansko potrdilo vaše vere.

Iz vseh teh vzrokov vas zagotovljamo vnovič Svoje naklonjenosti. V dokaz temu kot zagotovilo milosti božje podeljujemo vam in vsem vam izročnim vernikom apostolski blagoslov v Gospodu.

Dano pri sv. Petru v Rimu 15. aprila 1902 v petindvajsetem letu našega pontifikata.

Leon XIII., papež.

„Amer. Slov.“ 23. majnika t. l.

Ameriškemu škofu Gorman-u je papež Leon XIII. pohvalil fino postopanje predsednika Roosevelt. H koncu pogovora je pa še omenil: Da je katoliška cerkev dolžna velike zahvale nadškofu Ireland iz Šent Pavla.

„Amer. Slov.“ 16. majnika t. l.

Mladinina bisernica.

(Konec.)

XXXVIII.

Čistost, vzrok častitemu večnemu poveličanju.

Kakor se na obnebju odlikuje zvezda pred drugo, kakor nadkriljuje druga drugo po svoji lepoti in svetlobi, tako tudi v nebeških višavah uživajo nekteri večje slave od drugih. To velja zlasti še o onih, ki so prišli v nebo v svatovski obleki, v čistosti. Ti se v nebeški dvorani prav posebno veselé nebeškega ženitovanja. One je čul sv. Ivan Evangelist, kako so peli. Bila je njih pesem nova pesem pred božjim prestolom. O njih pravi sv. pismo, „da hodijo za Jagnjetom, kamorkoli gre“ (Raz. 14, 4.) Slišal je sv. Iva-petje, ki so je peli pred Jagnjetovim prestolom. Tudi njihove pesmi ni znal nikdo drug peti, „kajti brez madeža so pred božjim prestolom.“ (Raz. 14, 3—5.) Za čiste so v nebeškem kraljestvu posebna mesta, njim so odprti vhodi v vse nebeške hrame. Čisti smejo stati vrh nebeškega Sijona — Jagnjetu najbližje. Čista njih usta pojejo nam nepopisne melodije, na nebeški harpi si ubirajo čistniki nebeških strun. Saj „v njih ustih se ni našla laž.“ (Raz. 14, 5.)

Laž je vsak greh. Vsak greh je neresnica, zmot, prevara. — Ni je pa večje prevare, nego je nečistosti prevara. Ni ga bolj praznega veselja, ne bolj kratkega, ne bolj nizkotnega, nego je to nečisto veselje.

Resnica je vsaka čednost. Vse dobro je namreč tudi resnično. Neizkaljena resnica je pa zlasti v čistosti. Na poseben način izraža namreč čistost božjo svetost in vtisne nam božjo podobo.

Ni torej čudno, če Bog počastuje prav one, katerih pota so resnica, pravica, na celo poseben način. Bližje so nebeškemu Jagnjetu, ker so mu bolj podobni. — Bolj jih odlikuje od drugih, ker je bil njihov boj zoper satana, zoper lažnika od početka (Iv. 8. 44) zoper svet trd boj, krut boj.

In med tem, ko čaka nekedanjih strastnikov dno pekla, pripravljen je nedolžnikom v nebesih poseben venec. Poseben venec njim, ki so bili „odkupljeni izmed ljudi: prvine Bogu in Jagnjetu“ (Raz. 14, 4.)

*

Znani mladino ljub Filip Nerij je bil v Rimu izpovednik neštetim mladeničem, ki so ga spoštovali kakor očeta. Med njimi je bil tudi knežji mladenič Pavel Massimi, bil je izmed najpobožnejših, najnedolžnejših. V štirinajstem letu je zbolel in hitro je napredovala bolezen. Pošljejo po Filipa, a bil je še pri altarju. Po končani sv. daritvi hiti Filip v knežjo palačo. A koj na obrazu je bral vsem, da je bil deček ta čas že prominul. In res; našel je le truplo, poleg njega žalujočega očeta. Hudo mu je bilo, da je moral deček brez njega umreti. Vrgel se je v žalosti čez dečkovo truplo, tresel je, polival z blagoslovljeno vodo, molil in žalostno zaklical: „Pavel, Pavel!“ Deček se vzbudi, začujen pogleda še bolj začujene in pravi: „Čemu ste me klicali?“ Zavzet ga vpraša sv. Filip: „Pavel kaj bi raje, umrl ali živel?“ „Oh, častiti oče, videl sem gori v nebesih svojo mater in sestrico, raje hočem umreti.“ Ob teh besedah je vzdihnil, a kmalu zaprl v drugič svoje oči na večno. — Na istem mestu se bere spominjski dan, 16. marcija, še sedaj sv. maša v znak tej čudežni dogodbi. — Smrt čistega je taka smrt, en pogled v nebesa in v noč izgine ves svet — tudi knežje zemsko življenje je umiranje — proti življenju v nebesih.

* * *

Sedaj pa, mladenič, kako misliš sedaj o biseru vseh čednosti, o kojem sem ti govoril, o čistosti? Veruješ-li sedaj, da je dragocena? Ali si jo hočeš osvojiti, naj te že stane kar hoče. Hočeš li njeno posest braniti, če se zahteva še toliko žrtev? — Pogum tedaj! Kako krasna je še le pred

Bogom! Kaki blagoslovi so jej tam zgoraj nad zvezdami! In ti izgledi, tolikih velikodušnih dečkov in mladeničev izgledi, kako so za-te polni spodbude in polni upa! Kako ti pot kažejo — ti mladi junaki! Dvigni se, — za njimi — naravnost za njimi v čistih nebesa!*)

V. V. Č. B.

L. P.

Sv. Anton Padovanski.

(13. junija.)

Bog je blagoslovil pridige sv. Antona, da so imele tako velik vspeh. Čim dalje so ga poslušali tem z večjim veseljem so prihajali k njegovim govorom. Po nekej postnej pridigi so največji grešniki odločno začeli s pokoro: največji sovražniki so si odpuščali, obrtniki so krivično blago povračevali. Nekega dne je imel nad 12.000 poslušalcev: med njimi sila veliko grešnikov, roparjev, ubijalcev. Pridiga jim je šla tako do srca, da so začeli med govorom upiti: „Jezus, Sin Davidov! usmili se me: Nič več o Jezus, ne bom grešil; nič več!“ Po pridigi so ga kleče prosili, naj jih izpove . . .

L. P.

Posvečeno rokodelstvo.

Sv. Henrik iz Trevize, dninar.

(Umrli 10. junija.)

Henrik je bil rojen v Bolzanu blizu Tridentu na Tirolskem. Ker so bili njegovi stariši ubogi, niso ga mogli dati se učiti. A učili pa so ga že iz mladega kakor otroka one velike umetnosti, kako se vsak dan izpopolnjevati v ljubezni božji. In ta učenost je največja za vsacega kristijana. Ker v svoji domovini ni dobil zaslužka, šel je v mesto Trevizo na Benečanskem. Tukaj se je preživil kakor ubog dninar in se zraven vadil v premišljevanji in v spokornih delih. Čitati sicer ni znal, a toliko bolj je porabil vsak prosti čas, da se je vdeleževal ondi navadnega očitnega poučevanja, ter si pridobil tem potem precej znanja. Redoma je hodil k službi božji in vsak dan je bil pobožno pri sv. maši.

Njegovo življenje je bilo ostro. Živel je siromašno; in še to, kar je prihranil od svojega

*) Ob koncu teh lepih sostavkov »Mladine bisernice« izjavljamo, da pridejo zbrani ob začetku prihodnjega šolskega leta na svitlo. Pomnože se z mašinimi in drugimi molitvicami ter bodo pač izmed najkrasnejših mladinskih molitvenikov, kar jih je do sedaj v Sloveniji. Kacega priporočila vredni naši šolski mladini, našim mladeniškim in dekliškim družbam.

Vrednik.

*

zaslužka, je razdelil skrivaj ubogim. Vsa svoja dobra dela je opravljal ponižno in na tihoma, zato da bi ga ljudje ne hvalili. A njegove lepe kreposti niso ostale ljudem neznane. Bil je krotak in vdan v voljo božjo, da se je vsakdo čudil. Kadar je bil bolan ali so ga zadele druge težave, ni godrnjal in tugoval. Njegovo vedro in mirno vedenje mu je naklonilo ljubezen in spoštovanje vseh pravičnih. Ako so ga otroci in lahkomišljeni ljudje zasramovali in ga žalili, ni bil nikdar nejevoljen, mirno in krotko jim je odgovoril in molil za nje. Večkrat je šel k sv. obhajilu in še večkrat k izpovedi: in to ne iz skrbne dvomljivosti, nego zato, da bi bolj čisto ohranil svoje srce in bolj ljubiti in častiti zamogel Tistega, ki je sama ljubezen in svetost. Pri vsem svojem opraviilu je imel Boga vedno pred očmi in si je delal že vest, ako ga je zamotila kaka reč, da ni mislil na Boga.

Ko v svoji visoki starosti ni mogel več delati, vzame ga Jakob Castignoli iz krščanske ljubezni v svojo hišo. Tu je živel ta služabnik Božji od miloščine, katero je vsak dan prejemal. Pa še od tega je delil drugim siromakom. Umrli je 10. dan junija l. 1315.

Ko se je po mestu izvedelo, da je Henrik umrl, hiteli so ljudje v tropah v malo stanico, kjer je bilo njegovo truplo na mrtvaškem odru. Vsak je hotel dobiti od reči, katere je ta služabnik božji v življenju imel in rabil. Še bolj pa so ga častili, ko ga je Bog povelical s čudeži. Gosposka je poslala tri beležnike, kateri so zapisali ljuška poročila o čudežih, dovršenih na priprošnjo tega svetega moža. — Dominik, škof v Trevizi, ki je bil priča Henrikovega svetostnega vedenja, je popisal njegovo življenje. Njegovo truplo leži v mramornati rakvi blizu velikega altarja v škofijski cerkvi v Trevizi.

Nadučitelj Peter Gross.

Nezaupljivost do sebe in zaupanje v Boga.

Nekoč je Mozes iz radovednosti vprašal nebeškega Očeta, če tudi On kdaj počiva, če tudi On kdaj spi kakor mi, ki smo vstvarjeni po njegovi podobi. Bog mu ni kar naravnost odgovoril na vprašanje, ker je hotel, da si Mozes sam najde pravega odgovora. Rekel mu je:

„Vzemi v desno in levo po eno luč in ju drži kvišku do polnoči.“

Nekaj časa je Mozes tako držal. Toda kmalu so se mu utrudile roke, še bolj pa oči. Zadremaal je in — izpustil obe luči na tla.

Tedaj mu pravi nebeški Oče:

„Ali vidiš, kaj se ti je zgodilo, ko si zadremal? — Pogledi na nebo! Kaj vidiš gori?“

Mozes: „Luno in zvezde.“

Bog: „In glej, vse te neštnevilne luči držim jaz v svoji roki! Kako se ti zdi, kaj bi se zgodilo, če bi jaz zadremal le eden trenutek?“

Mozes: „Vse zvezde bi padle z neba.“

Prikazen je izginila in pustila Mozesa v premišljevanju — — —

Takih Mozesov je tudi še dandanes nekaj na svetu. — Morda si med njimi tudi ti, dragi čitatelj? In če si, vedi, da Bog nikoli ne počiva in nikdar ne pozabi na svoje stvari! Nebeški Oče res prav po očetovski skrbi za vse reči, posebno pa še za-te, ki si vstvarjen po njegovi podobi. Pomni dobro, da sam od sebe nimaš nikake milosti, nikake čednosti, da iz lastne moči ne moreš storiti niti najmanjšega dobrega dela, niti imeti najmanjše dobre misli.

Da je to resnica, potrjuje ti vsakdanja izkušinja. Odkod izhajajo tvoji premnogi pogreški, če ne prav iz tvoje slabosti? — In ako katerikrat padeš precej globoko, tedaj se še prav posebno pokaže tvoja nezmožnost.

Spoznaj in ne zanašaj se na lastno moč! Tembolj pa zaupaj v Boga! Seveda to zaupanje ne sme biti predrzno; češ: mi že Bog da, česar potrebujem, če sam kaj storim ali nič.

Take misli so Bogu zoprne. Prijetno pa je njemu — in nam prav zelo potrebno — popolno zaupanje v božjo pomoč, če se zraven tudi mi sami potrudimo. A žal, takega zaupanja imamo splošno premalo.

Nekaterim sploh ni nič za tako zaupanje. Drugi mislijo, da ga imajo, pa se motijo.

Ako si grešil — morda tudi popolnoma zoper svojo voljo — in se temu čudiš ter postaneš vsled tega žalosten in nekako obupen, češ, saj se nikakor ne morem obvarovati greha, če se še tako trudim — vedi: to je gotovo znamenje, da nimaš zaupanja v Boga, marveč le v samega sebe.

Čim večja je ta žalost in obupnost, tem bolj si se zanašal na samega sebe in tem manj na Boga. Zakaj kdor ima pravo zaupanje v Boga, tistemu se ne zdi prav nič čudno, če greši tudi najpopolnejši človek. Saj tudi najpopolnejša stvar nima ničesar sama od sebe, marveč vse le od Stvarnika. —

Preveliko zaupanje v lastno moč je zoprno Bogu in celo škodljivo ljudem. Tukaj je vzrok,

da ostane toliko načrtov in poizkusov brez vspeha, tukaj je vzrok vsakemu obupu, vsem nesrečnim samomorom i. dr.

Človek, ki se mu je posrečila ta in ona stvar, ki je storil že marsikaj dobrega, postane na to ponosen, ošaben. Kmalu začne misliti, da je bilo samo njemu mogoče povspeti se tako visoko. Zato prezira vse drugo in vse zaupanje stavi edino le v samega sebe. Kar naenkrat mu izpodleti, in pade. — —

In potem?

Najprej niti ne more verjeti, da bi bilo kaj takega pri njem sploh mogoče. Ko se pa prepriča o žalostni istini, postaja mu črno pred očmi. Poloti se ga žalost in nevolja, ker čuti, da je porušen steber, ki mu je bil edino upanje.

V samem sebi ne dobi več dovolj moči, da bi se zopet dvignil. Pomoči od drugod pa ne pričakuje in je tudi ne mara; zato naposled — obupa.

Ako bi vsi ljudje imeli pravo zaupanje v Boga, bi nikoli nihče ne obupal. — Saj Bogu je mogoče vse: Njemu ni prav nič težkega, odstraniti kakršnekoli zapreke. Njemu je prav tako lahko premagati najhujše in najizkušenejše sovražnike kakor najslabše; pa naj jih bo veliko ali malo.

Ako bi bila tvoja duša še tako umazana, ako bi bila tako zapeljana, da bi ti pri svoji najboljši volji ne bil storil niti pičice dobrega, marveč se pogrezal od dne do dne vedno globlje; ako bi imel vse grehe vsega sveta iz vseh časov nad seboj: vender ne smeš obupati nikdar! Nikdar ne smeš opustiti zaupanja v božjo pomoč, ne zanemarjati boja, ki ga imaš izvojevati! Vedi namreč, da v tem boju prav gotovo zmaga vsakdo, ki prezgodaj prstovoljno ne odvrže orožja. Saj Bog nikdar ne pozabi na svoje stvari, niti na one ne, ki ga zaničujejo.

Predno se torej odločiš za kakršnokoli stvar, najprej dobro premisli svojo slabost in nezmožnost, na to premišljuj božjo vseomogočnost, modrost in dobrotljivost, potem pa zaupljivo prosi nebeškega Očeta za pomoč! Tako oborožen prični z veseljem svoje delo, tako oborožen pojdi pogumno v boj, in zmaga ti je gotova!

— db —

Pesem o nebeškem veselju.

V nekem samostanu na Nemškem je živel menih, kateri je slovel po svoji pobožnosti in

srčnosti. Nekega jutra se je podal, v svoje misli zatopljen, v bližnji gozd. Bila je pomlad in drevesa so cvetela. Jel je moliti. Ko je odmolil, misli sam pri sebi: Moj Bog, sedaj je pomlad, kmalu bode poletje in na to jesen, končno pa zima. Tako se menjava mesec za mesecem. In potem večnost! A kako neki človek po smrti vse to prenese, ker večnost nikdar več ne mine. Tvoje obličje je sladko, o Bog, ali večno brez premembe, tem mislim ne morem do konca. Sploh večnost; nje ne razumevam. Tako premišljuje gre menih vedno dalje. Kmalu mu je postal gozd ves drugačen. Mesto bukev in jelek je imel pred seboj zdaj palme in cedre. Menih se je jel vpraševati, ali ni vse to morda le prevara in sanja. Zdajci zagleda na vrhu nekega drevesa tico s krasnim perjem. Ta tica je prepevala od nebeškega veselja in od blaženih ljudij, kateri gledajo Boga. Menih posluša presunjen in željne solze, da bi gledal Boga, so mu tekle po obrazu. Slednjič si misli: Zdaj je gotovo že minulo par ur in čas je, da se vrnem zopet v samostan. Jutri bo ptica zopet pela in zopet jo hočem iti poslušat. Nato se poda menih proti domu. Svetega veselja je poln. Gozd mu postaja zopet bolj domač. Mesto palm in ceder so stale zopet tu bukve in jelke. Slednjič je gozdu na robu. Hribi so sčasoma prav tisti, studenci tudi; ali samostan je pa vender izpremenjen. Tu strme v zrak sedaj zvoniki, katerih poprej ni bilo. Strehe, okna, vrata: vse je drugo, kakor je bilo zjutraj, ko se je podal v gozd. Stopi v samostan. A tu zre v samo tuje obraze, vse ga gleda molčé. Zamisli se menih in meni: To so zares čudne sanje. Hiti proti svoji celici. Ali, kjer je bila poprej celica, tam so zdaj prazni prostori in nobenih vrat ne vidi, da bi držala noter v celico.

Prestrašen se jame menih ozirati po tem izpremenjenem samostanu okrog. Vpraša menihe, kateri ga vsi sodijo tujca: „Kje je opat Ivan?“ — „Ivan“, odgovore mu, „se ne imenuje naš opat, nego Pavel Krizostom!“ — Ali kdo si pa ti, da hodiš po našem samostanu, kakor da si domač?“ — „Kdo da sem, ali me ne poznate? Jaz sem brat Peter, ki sem šel danes zjutraj v gozd.“ — „Peter si ti?“ odvrne stari menih? „V davnih knjigah sem res bral o nekem bratu Petru. Živel je tu pred tisoč leti, tu v našem samostanu je bil. Prišel je tu sem iz tuje dežele. Veliko je molil in veliko se je učil. Nekega jutra se je podal v gozd in ni se vrnil več. Ali si bil ti tisti Peter? Poglej, čas se je predrušil od onega trenutka, ali Božje usmiljenje je še prav tisto.“ Zdaj razprostre Peter roki kvišku

in pravi: O Bog, dvomil sem v svojih mislih o nespremenljivi večnosti. Torej sem tisoč let poslušal rajsko ptico, katera mi je pela od nebeškega veselja. In tisoč let je preteklo, kar sem mislil, da je le par ur. O večnost, o večnost! Misli na — te, kako so sladke. Ali meni, tovariši, tu ni ničesar več opraviti, ker moje uho je slišalo in moje oko je videlo raja veličastvo. Zato se vrnem v gozd nebeške tice petja poslušat.

Ko to izreče, pobesi oči in roke. Truplo mu razpade ob tej priči v prah. Navzočniki pa so čuli ob tem prizoru besede: „Večnost, srečna večnost: blažena večnost!“

Gospica M. R.

Kaj berimo.

Dandanes vse bere. Pa ni vse dobro, kar se bere. Sv. Pavel pravi: „Vse pa poskusite, kar je dobrega, ohranite.“ To se pravi: Preiščite, kar vam pride pod roko; dobro ohranite, slabo zavrnite. Človek obstoji iz duše in telesa; ker je pa duša imenitnejša od telesa, treba je veliko bolj skrbeti za dušo nego za telo. Človek je vstvarjen, da bi Boga spoznal, častil, ljubil, služil mu in se izveličal. Da se človek izveliča, treba mu je spoznanja krščanskih resnic, žive vere, krščanskega življenja in pobožne molitve.

Kaj naj torej bere? Zelo so priporočali bukve krščanskega nauka ali katekizem; sv. pismo, zlasti ono nove zaveze; Slovenski Goffine ali „Razlaganje cerkvenega leta.“ V teh knjigah, zlasti v katekizmu, so resnice sv. vere lepo zvrstene. Kolikor bolj pa kristijan zna krščanski nauk, toliko lažje se po njem ravna. Vsak lahko spozna, kako dobro in koristno je, ako kdo v pridigah slišani nauk večkrat prebira tudi doma. Katekizem je mala knjiga, pa je silno važna. Znamenita je izjava francoskega modroslovca Jouffray o katekizmu. Profesor je bil modroslovja in velik sovražnik sv. vere. A se je spreobrnil ter je rekel na zadnjo uro te le pomenljive besede: „Vsi modroslovni zistemi niso toliko vredni, nego ena stran katekizma.“ Kajti vsem modroslovskim in naravozgodovinskim sestavom je človek uganjka. — Neizrečeno lepe so zgodbe sv. pisma. V njih nahajamo, kar je Bog v stari zavezi razodel in kako modro je ljudi pripravljaj na prihod Izveličarjev. V teh beremo nauke in dela Božjega Sinu, njega življenje in trpljenje in bridko smrt, njega vstajenje in vnebohod. Tu čitamo dela in dejanje apostolov, raz-

svitljenih od sv. Duha, ki vodi sv. Jezusovo cerkev do današnjega dne. — Isto tako koristne so bukve življenja svetnikov, ki nam v živih podobah kažejo krščansko življenje ter veliko pripomorejo k blaženju srca. One nam pred oči stavijo dejanje in nehanje svetnikov, njihove boje zoper izkušnjave, njihove napore in njihovo potrpežljivost v težavah, kažejo nam pot, po katerem naj tudi mi hodimo, da zaslužimo kakor oni nebeško krono. Med knjigami, ki jih je pisala človeška roka, je baje najboljša Toma Kempčana „Hoja za Kristom.“ To je knjiga zlatega denarja vredna. Pokojnemu kralju Ludoviku Bavarskemn je posebno vgajala.*)

Da pa pobožno molimo, v to so nam molitvine ali mašne bukve. V njih so molitve za različne priložnosti in razne okoliščine življenja. — In ker družba sv. Mohora izdaja tudi molitvine knjige, zgodbe sv. pisma, knjigo „Pamet in vero“, uvida se, koliko pripomore Slovencem v korist in prospah sv. vere in pobožnega življenja. — Človek, ki ima dušo in telo, naj tudi za telo, za vsakdanji živež skrbi, vsak naj gleda, kako se bode preživil v svojem stanu. Torej naj zvesto izpolnuje svoje stanovske dolžnosti ter naj pazi, da bode vedno spretniji v svoji stroki. V to mu dobro rabijo strokovne knjige in listi. In za vsak stan, za vsako stroko se že nahajajo strokovne knjige in časopisi, tako zdravnik prebiraj zdravniške knjige, uradnik, notar ali advokat pravne knjige, da se boš izpopolnil v svoji stroki. Ni pa prav, če n. pr. zdravnik postane velik politik in zanemarja zdravniško izobraževanje, prav tako bi ne bilo dobro, če bi se pravnik le bolj pečal z lepoznavskimi knjigami in spisi, in bi zanemarjal pravne študije. Resničen je pregovor: „Črevljar, ostani pri svojem kopitu.“

Zdaj pa še nekoliko o časnikih in o drugem kratkočasnem berilu. To se bere iz radovednosti, radi kratkega časa ali iz politikovanja. Vsak željno bere novice iz radovednosti. Tudi bero dandanes radi politične liste zlasti, ker je pri nas vstavno življenje. Ali gotovo bi bilo napačno, ako bi kdo toliko časa bral take liste, da bi zanemarjal dolžnosti svojega stanu; škoda za čas, ki je drag in od katerega bo treba tudi

*) Pisatelju teh vrstic je bila poleg sv. pisma in „Hoja za Kristom“ izmed vseh knjig, kar jih je v teku let prebral, najbolj všeč knjiga „Katholisches Handbuch oder fassliche und gründliche Unterweisung der Jugend in der katholischen Religion von Dr. J. Schuster, (4 vezki, 2100 strani) Freiburg im Breisgau Herdersche Verlagshandlung 1856.“ Morda je še dobiti pri kakem starinarju. Ta knjiga res sega do srca.

kdaj odgovor dajati. Torej najprvo izvršiti dolžnosti stanu — potem, če ostane kaj časa, naj se bero časniki, n. pr. po jedi. Dopoldanskih ur je pač škoda za to.

Vprašanje nastane, kako naj se bere. Est modus in rebus; to je: Vsim stvarjem je odločena mera. Ne beri preveč na enkrat, n. pr. kar 100 strani. Tega bi si premalo zapomnil. Ne čitaj predolgo časa, n. pr. kar cele ure. Ako se to godi po noči, jako škoduje očem. Brati tudi ni prehitro, da bi n. pr. v par minutah prebral celo stran. Varuj se drobnega tiska, kakor so n. pr. govori raznih gubernikov pri shodih in v poslaniški zbornici sploh tiskani v časnikih. Posebno škodljivo zdravju je pa branje v postelji*). Ko bereš knjigo, vzemi v roko svinčnik in zvezek, in zabileži, kar koli dobiš zanimivega. Tem potem se nabereš zakladov, iz katerih zajmeš novih in starih resnic.

Odgovoriti nam je še na vprašanje: čemu naj človek bere. Nekateri bere za kratek čas, torej, da mu mine čas. Kak drug bere radi novic; zopet drug vzame v roko knjigo, da bi si pridobil učenosti, s katero se hoče ponašati. O vedi lepo piše sv. Bernard: „Nekateri hrepene po vedi le zato, da bili učeni; to je ostudna radovednost. Zopet drugi streme po učenosti, da bi bili poznati in slavljani; to je grda nečimurnost. Drugi se posvetijo vedi, da bi prodajali svojih znanosti; to je sramoten obrt. Slednjič so, ki težijo po vednosti, da bi bili sami dobro poučeni glede svojih dolžnosti in da bi poučili tudi druge o tem; in to je dar sv. Duha“**).

Kaj pomaga branje dobrih knjig, jasni iz sledeče zgodbe. Kolumbini bil je bogat trgovec in kupčevalec s sukajem v Sieni. Bil je z dušo in telesom zamaknjen v svojo kupčijo. Imel je dobro ženo, več pohlevnih otrok, veljavo pri sosedih. Ker se je Ivan silno gual in neutrudno prizadeval, da bi obogatel vedno bolj, delalo je

*) Oči si pokvari, kdor bere v mraku; tudi ni svetovati komu, da bi bral na železnici.

***) Francoz Garat piše lepo o sv. Bernardu: „Njega zgovornost je bila kakor čudež vere, katero je oznanoval. Cerkev, katere kinč in luč je bil, je prejemale božje povelje po njegovih ustih. Kralji in njihovi ministri, katerim ni nikdar odpustil hudobije ali pa tudi javnih nesreč, so sprejemali Bernardovo grajo kakor iz roke Božje, in narodi so se v svoji nesreči zbirali krog njega, kakor ljudje poklekujejo krog altarja. V klervoškem samostanu bivajočega so poslanci vseh stanov in dežel prihajali vprašati za svet. Njega izreki so vse presenetili ter so svedočili nebeški vir, iz katerega jih je zajemal. Po dnevu in po noči je bila njega duša zbrana v Bogu, bodisi da je molil, premišljeval ali pa delal. Sv. Bernard je bil orakelj 12. veku. V tisti dobi najslavnejši mož

to Biadgi, njegovi bogaboječi ženi, več skrbi nego veselja. Na mari ji je bilo njegovega izveličanja. Komaj se je oddahnil toliko, da je jedel za silo in že ga je zopet gnalo po opravlilih in na kupčijo. Samo ob sebi se ume, da pri tako neizmernem hlepenju in hrepenju po blagu Ivanova pobožnost ni bila velika. Bogastvo samo ob sebi človeškega duha ne požlahni. Sicer zvesto izvrševanje stanovskih dolžnosti človeka ne odvrne od Boga; odvrne da pa prevelika ljubezen do blaga, ki je zvesta sestra lakomnosti in malikovalca stori človeka, ki se jej vda.

Nekoč pride Ivan opoldne domov. V hišo stopivši objame svoja otročiča: malega Petra in priljudno Agnolino. Svoji ženi poda roko in pravi: „Le hitro kosilo na mizo; mudi se mi“. Rahlo mu seže Biadgia v besedo rekoč: „Čemu pač zmirom toliko napora in truda? Se li mar bojiš, da ti bo zmanjkalo kruha? Potrpi nekoliko! Kmalu kmalu bo vse pripravljeno! Vzemi med tem te bukvice in beri“. To rekši mu poda knjižico, v kateri je bilo popisano življenje nekterih svetnic. Ves nejevoljen popade Ivan bukvice ter jih zalučiči sredi liše rekoč: „Vem, da ti tičiš le v bukvah, jaz pa moram brž nazaj v prodajalnico“. Biadgia se z otroki v kuhinjo poda, da oskrbi kosilo. Ivan pa se k mizi vsede ter nasloni glavo na roko. Sram ga je, da se je prenaglil. Tedaj se zopet dvigne in bukve pobere od tal. Odpre jih in bere čudno izpreobrnjenje Marije Egipčanske. Biadgia ga zdaj pokliče k obedu. „Pusti me“ jej reče. „da preberem do kraja to povest“. Biadgia se čudi, pa tudi veseli, videč, da je možu branje povšeč. In res je bil Ivan od tega branja ves izpremenjen. Za mizo se vsede. Pa ne kupčijske, nego vse druge misli mu rojijo po glavi.

Odsihmal je jel vbogajme dajati in opravljati druga dobra dela. Spokorno je živel in zatajeval močno samega sebe. V boruo oblačilo se oblači in veliko moli. Bog mu vzame sina: Ivan sicer joka, a vender le pravi: „Zgodi se tvoja sv. volja, o Gospod!“ Svoje premoženje porablja v dobre namene, le svoji ženi letnino odloči. Bogoljubna Biadgia se čudi, da je mož zdaj postal toliko radodaren. Smehljaje se pravi: „Le kapljico božjega blagoslova sem prosila, in ne cele povodnji“. Ivan pa jej prijazno odgovori: „Skažem ti, da te je uslišal ljubi Bog; z radodarnostjo bom popravljaj svojo poprejšno lakomnost.“

Za nekaj let se je Biadgia z dovoljenjem moževim podala v samostan. In tudi Ivan se je popolno posvetil Bogu v službo ter ubogim v postrežbo. Pridobil si je še več tovarišev. Ena sama beseda iz njegovih ust je včasih zadosto-

vala. Le rekel je: „Hajdimo, pojdimo za Kristom“. Nekoč srečata s tovarišem nekega uradnika Benedikta (de Pace). Ivan mu veli: „Pojdi z nama, stari grešnik! zapusti svet in hodi za Kristom!“ In ginjen milosti božje se pridruži Benedikt ter hodi z njima.

Ivan je pa hotel tudi v Sieni ustanoviti bratovščino siromašnim ženam v prid, ki bi jim v dušnih in telesnih potrebah ob roki bila. Veliko si prizadeva pregovoriti in pridobiti za to delo svojo sorodnico Katarino. Ona se brani. Vedno je Boga prosil, da bi jo razsvetlil in jej omečil srce. Neki večer jej začne vnovič prigovarjati in toliko lepega pripovedevati o zadovoljnem uboštvu in o ljubezni do Jezusa, da Katarino solze polijo. Na roko je glavo naslonila in milo jokala in še zapazila ni, da je noč že skoraj minola med tem pogovorom. Ko se dan zazna, reče jej Ivan: „Zdaj pa le pojdi spat.“ Ona glavo dvigne, začudi se in pravi: Glej, vsaj je že dan!“ In posihmal se je Ivanu dala voditi ter je rekla: „Ljubi stric! pripravljena sem vdati se ti za službo večnega Boga.“ Dvanajst let po svojem spreobrnjenju je šel Ivan v večni pokoj. Še enkrat zbere pred smrtjo svoje tovariše, spominja jih k ljubezni in miroljubnosti. Ko ti vidijo, da jih skoraj zapusti, ne morejo se solz ubraniti. On pa vzdihne rekoč: „Oče, v tvoje roke izročam svojo dušo,“ ter v Gospodu zaspil.

Tudi mnogo drugih je branje svetih in dobrih knjig pripravilo na pravi pot. Kdo ne ve tega o sv. Avguštinu, sv. Ignaciju in drugih? Ko dobiš, bralec in bralka, v roke dobro knjigo, vzemi jo in beri.

Župnik Alojzij Kummer.

Rimsko.

Papež Lev XII. in njegovi 4 jubileji 1903. leta.

(Primeri •Danice• 1903. list 7.)

Prihodnje 1903 to leto obhaja sv. oče štiri jubileje: srebrni jubilej kakor papež, zlati jubilej kakor kardinal, demantni kakor nadškof; o začetku istega leta se pridruži še četrti jubilej: železni* jubilej mašništva. Sv. oče je bil 31. de-

* Imena: Srebrni, zlati, demantni, železni ter jekleni jubilej (7) let) niso v temeljnih v nobeni bogoslovni vedi. Pravo in pastoralno o tem nič ne vesta in ne pišeta: ta leta je tem raznim dobam nadejalo ljudstvo s kovinami in kamenjem želeč znamenovati življenja trajnost in zilavost. Samoumevno se ob tem takem znamenovanju vrsta ne vjeme z vrstjo tem načinom, kakor velja to pri učenih in neralogih, ker v njihovem znamenovanju je po trdnobi na zadnjem mestu demant. Uprav to kaže ob teh znakih ljudstvena usta, ker brezdvombno so ona mogla postaviti še le za demantom — železo in jeklo. — Tudi je opaziti to

cembra 1837 kakor grof Joahim Pecci posvečen v mašnika in je bral naslednji dan prvo sv. mašo; torej poteče 1. januarija 1903. l. 65 let po primiciji sv. očeta, 18. februarija t. l. preide 60 let, odkar je bil sv. oče posvečen v škofa, to se je godilo 19. februarija 1843, 19. decembra 50 let, odkar je dosegal kardinalska čast, in to je bilo 19. decembra 1853. — 20. febr. 1903 pa bo 25 let, odkar je bil izvoljen papežem, namreč 20. februarija 1878. — Če mu nakloni ljubi Bog zdravja do teh datov — kar upamo zanesljivo — bodo to zgodbe nezaslišane radosti vesoljnemu svetu. — 2. marcija 1903 pa bi vstopil ta redki najvišji jubilent v 94to življensko leto.

L. P.

„Requiem“ Pija IX.

Začetkom tega leta se je vršil v sikstinski kapeli v Vatikanu slovesni „requiem“ povodom smrtnega dne Pija IX. Velika množica ljudstva se je sešla v tej krasni kapeli, ki je bila slovesnosti primerno okrašena. Kmalu po 11. uri se je podal Lev XIII. z navadnim spremstvom v sobano cerkvenih paramentov; oblekli so ga v predpisano oblačila in nato se je vršil slovesni vhod v kapelo. Tu se je podal na sedež. Po klopeh so sedeli v Rimu prisotni kardinali, patrijarhi, škofje, redovni generali, opati, prelatje. Med prisotnimi dostojanstveniki sta prisostvovala: sestra umrle cesarice Elizabete, grofinja Matilda pl. Trani; veliki mojster malteskih vitezov. Pontifikalno sv. mašo je služil nekedanji nuncij v Monakovem in na Dunaju Agliardi. Absolucijo je izvršil Lev XIII. raz prestol ob azistenci kardinal-dijakonov: Macchi in Steinhuber.

L. P.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostolstva.

a) Glavni namen za mesec junij 1902:

Male dnevnice presv. Srcu Jezusovemu.

b) Posebni nameni:

14.) **Sv. Bazilij.** Novoimenovani stolni prošt ljubljanski. Cerkevni dostojanstveniki. Čislanje duhovskega stanu med Slovenci.

15.) **Sv. Vid.** Versko življenje v siromašnih slovenskih družinah. Vdanost v voljo Božjo.

16.) **Sv. Frančišek Regij.** Pogosta misel na smrt. Stanovitnost v dobrem. Odkritosrčni prijatelji.

17.) **Sv. Adolf.** Slovenski bogoslovci. Pobožne vaje v čast presv. Srcu Jezusovemu.

18.) **Sv. Feliks in Fortunat.** Ponižanje sovražnikov sv. cerkve. Posnemanje lepih vzgledov.

19.) **Sv. Gervazij in sv. Protazij.** Čist namen pri dobrih delih. Čednost ponižnosti in krotkosti.

20.) **Sv. Silverij.** Srednješolci. Vzgoja slovenske mladine. Prijatelji in dobrotniki zavodov za slovensko mladino

S.

tu znamenovano denominiranje bolj pri slovanskih narodih nego pri Nemcih ali drugod. Drugi narodi rabijo namreč najraje števila govoreč: 25. 50. 60. 65. 70. leto. Če pa tudi rekajo srebrni, zlati, demantni, železni ter jekleni jubilej — utegne to posodnina biti iz slovanščine. Tako mislita posebno preiat-prošt dr. Kulavic in pa kanonik profesor Smrekar. Mi pa beležimo to tu sem sv. očetemu narodu v pouk.

Vrednik.